LA NOVA TARIFICACIÓ FERROVIARIA I ELS INTERESSOS LOCALS

Dins el conjunt, en extrem complexe, del problema ferroviari plantejat a Espanya, al costat de capitals qüestions que afecten a la col·lectivitat, tenint un interés general *igual* (ferrocarrils complementaris; galga; reversió ¿estatificació? de nostra xarxa; etz.), n'hi ha d'altres sobre les quals creiem útil cridar l'atenció perquè demés ofereixen un remarcable interès localista.

Ens referim ara, a un dels aspectes de la tarificació.

Apart del plet de tarifes altes i tarifes baixes, comú a tot el territori d'una unitat económico-nacional, existeix, en materia tarifaria, la qüestió de la *forma*, de importancia vital per a cada medi económic en particular, i que, no obstant, passa sovint desaparcebuda per els propis interessats, distrets per la foguerada i el clamoreig que abranden i aixequen altres qüestions de menys interés per a n'ells, per exemple: un augment general i proporcional de preus en totes les tarifes.

Per a donar-ne més clara idea, res millor que el fer un petit resúm del succeit amb la tarificació ferroviaria espanyola en els darrers temps.

Fins a mitjans de 1917, el transport per ferrocarril ha viscut aquí sota un regisme de tarifes especials (tres quarts del total tráfec es feia a l'ampar llur), entre les que abundaven les designades técnicament amb els noms de tarifes d'estació a estació o de preus ferms. Es aquest un fenómen, potser universal, que té la causa en un fet viu que rebutja la simplificació del sistema tarifari, tan desitjada pels enamorats del senzill i oblidats de les exigencies de la realitat multiforme i complicada de la vida económica, la qual voldrien sacrificar a un ideal de simplicitat opost mantes vegades a la propia essencia de la materia a la que tracten d'aplicar-lo.

Aital tarificació que, com indica'l seu nom, estableix preus únics i fixes per el transport entre estacions determinades, sense tenir en compte, en *llur forma*, la distancia, havía anat creixent i multiplicant-se en convertir el primitiu-senzill en un perfeccionament-complicat, obeint a la llei suprema, tractant-se dels transports, de fomentar-los.

Doncs bé; al perllongar-se la gran guerra i a causa d'ella fer-se difícil la marxa financiera de les empreses carrileres, aquestes, usant de facultats propies, començàren a substituir llurs tarifes especials per altres també especials, pero més cares, i no abastant això a atendre llurs creixents despeses, sol·licitàren i obtinguéren autorització (R. D. de 26 Desembre de 1918) per a augmentar en un 15 % les bases de percepció per unitat i kilómetre de les tarifes vigents en la data citada.

Aquests dos augments atragueren l'atenció dels el·lements més directament interessats en els preus dels transports, i cap a ells convergí tota la protesta. Però parelelament, les Companyíes realitzaven altres reformes en la tarificació atanyent a l'estructura de la mateixa, de molta més importancia local que aquells augments, mo-

tiu precisament que ens ha induit a parlar-ne en el present article.

Les reformes consistien: en abolir quasi bé les tarifes d'estació a estació, que fugint de la línia rígida dels termes mitjos de que son expressió les tarifes per distancia, dotaven a la tarificació de la flexibilitat que necessita per a atendre els casos especials, de convenient excepció; en l'unificació de tarifes especials, reduint-ne, per tant, el nombre; i en l'implantació per a les tarifes refoses, molt allunyades dels interesos que les de preus ferms atenien, de baremes de nova forma, que començant per un llarg replá alt, priven, als que utllitzen transports de distancies curtes, de beneficiar-se de cap mena de tarifa diferencial, sotmetenlos, en conseqüencia, a l'absurt regisme de la tarifa proporcional.

Aixís han sigut desfetes les nombroses tarifes d'estació a estació, fruit de llarga experiencia, resultat d'innombrables tantejos, enllaç el més perfecte possible del tràfec amb l'economia, atentes a facilitar la multiplicació dels actes de transport mitjançant llur abaratiment per a cada localitat fins al punt màxim assequible, ajustant-les a les necessitats peculiars de cada centre de producció i de consúm a quines modalitats es cenyien com a cosa feta a mida.

Representa això per a Reus i per els demés petits centres de comerç de mediació, un dany molt més greu que una elevació general i uniforme de preus, perque aquesta manté les posicions relatives, i en canvi, una transformació tarifaria com l'efectuada, desplaça els mercats, trastoca el lligam de relacions mercantils, amenaça el comerç i l'industria creats a l'entorn de les tarifes de preus ferms i els que es consideraven mercats propis han de sufrir la competencia dels centres llunyans; tot sense més ventatja que la circumstancial que per a sí han degut buscar les Companyíes empeses per necessitats que haurien pogut atendre d'altra manera.

No volem deixar de refermar el dit, amb el text d'una autoritat, en Latorre, qui diu a n'aquest propósit. «S'ha destruit l'arquitectura comercial de la tarificació, que constituia l'equilibri lograt entre la producció i el consúm al cap de molts anys, i representava una labor de consideració, per el seu estudi. La creació de les tarifes especials constitueix un treball delicat perque obeeix a trobar l'armonía d'interessos: per una banda, de competencia sobre mercats; per altra, de conveniencia per compensacions de recorreguts, sense oblidar les Companyies les derivacions, per donar facilitats a primeres materies, per exemple, sense obtindre qualques vegades renumeració en el transport, en espera de que aquestes mateixes materies, manufacturades o transformades, donguin el producte que remuneri el no obtingut abans, contribuint aixís també al desenvolupament de les forces vives del pais. Doncs, bé; tot això, que te una valor enorme, s'ha destruit quasi radicalment al substituir l'antiga tarificació especial amb altra de nova, en la que es precindeix de totes les raons i circumstancies que havien aconsellat els preus per zones i d'estació a estació en determinades línies o regíons, reduint-se solament la base inicial quan els recorreguts augmenten».

Corolari de tot el dit, es la necessitat, especialment en pobles com el de Reus, de fer opinió favorable al retorn de l'estructura tarifaria antiga, abandonant la perturbadora simplicitat del nou sistema de tarifes.

JOAN CACHOT.